

AVRUPA ÜLKELERİNDE DOĞALGAZ TESİSATÇILARININ EĞİTİMİ, DENETİMİ VE KONTROLÜ

Uğur KÖKTÜRK

Yozgat doğumludur. İlk, orta, lise Öğrenimini memleketi olan hu kentte, yüksek öğrenimini ise İ.T.Ü, Makina Fakültesi'nde tamamlamıştır. İ.T.Ü. Yapı İşleri Başkanlığı, Alarko Holding A.Ş. ve Uzel Makina Sanayi A.Ş. kurumlarında yaptığı görevler dışında İTÜ'de önce asistan daha sonra da öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. ISITMA, HAVALANDIRMA ve İKLİMLENDİRME TESİSLERİ konusundaki RIEISCHEL-RAISS çevirisi ile önemli bir kaynağı meslektaşlarımıza kazandırmıştır. Tesisat konularıyla yakından ilgilenmiş, bu alanda ve makina mühendisliğinin çeşitli uzmanlık dallarında konu ile ilgili, 23 cilt kitap yayınlamıştır. Halen İ.T.Ü'deki görevini sürdürmekte, yayın çalışmalarına devam etmektedir.

Avrupa'da özellikle konutlarda gerçekleştirilen doğalgaz tesislerini kuran tesisatçıların denetimi ve kontrolü konusunda etkili çalışmalar yürütülmektedir. Fransa'da bu kontrol ve denetim işlemleri QUALIGAZ kurumu tarafından üstlenilmekte, ancak bir yandan da diğer Avrupa ülkelerinde bu konuda ne gibi çalışmalar yapıldığı daima merak edilmekte ve ilgiyle izlenilmektedir. Doğalgaz tesislerinin henüz çok kısa bir geçmişe sahip olduğu ülkemizde Avrupa'da yürütülen çalışmaların daha fazla merak uyandırması ve daha fazla ilgiyle karşılanması olağan sayılmalıdır.

Doğalgaz tesisatçıların denetimi ve kontrolü konusunda Fransa'da ulusal gaz kurumu olan GAZ DE FRANCE tarafından denek olarak seçilen sekiz Avrupa ülkesinde ne gibi çalışmalar yapıldığı araştırılmış, elde edilen sonuçların Fransa'da yürütülen çalışmalarla karşılaştırılması ilginç gözlemlerde bulunulmasına olanak vermiştir. Denek olarak seçilen bu sekiz Avrupa ülkesi FRANSA, ALMANYA, BELÇİKA, DANİMARKA, İSPANYA, İNGİLTERE, İTALYA ve HOLLANDA'dır. Yapılan mukayesede resmi veriler esas alınmıştır.

Yapılan araştırma iki ana ölçüte dayanmakta, denek olarak seçilen bu sekiz Avrupa ülkesinde de aynı ölçütlerin göz önüne alındığı anlaşılmış bulunmaktadır.

- **MESLEKİ NİTELİK:** Birinci ölçüt ya da kriter budur. Mesleki nitelik verilen bir DİPLOMA ile belirlenmekte, bu diplomayı alan kişi yapılan doğalgaz tesisatının sorumlusu olabileceği gibi bu tesisatta fiilen çalışan bir işçi de olabilmektedir.
- **YETKİ BELGESİ:** İkinci ölçüt ya da kriter de budur. Genellikle kuruluşlara verilen yetki belgesinin bazı hallerde gerçek kişilere verilebileceği de görülmekte, doğalgaz tesisleri kurma yetkisiyle donatılan bu kurumların ve kişilerin adları bir listede veya bir kütükte toplanmaktadır.

Bu araştırmanın belli başlı sonuçlarını biraz sonra sunacağız. Ancak daha şimdiden söylenebilir ki, doğalgaz tesisatı kurma işleri gitgide daha sıkı kurallara bağlanmaya aday bir mühendislik dalı haline dönüşmek üzeredir.

DOĞALGAZ TESİSATÇILARI MESLEKLERİNİ YAPABİLMEK İÇİN NİTELİKLİ OLMAK ZORUNDA MIDIR?

Çok ilginçtir ki Fransa'da doğal gaz tesisatçıların mesleklerini yapabilmeleri için bir mesleki niteliğe sahip olmaları yasal olarak zorunlu değildir. Buna karşılık mesleki niteliğe sahip olmayı isteğe bağlı olarak düzenleyen bir sistemin yürürlükte olduğunu ve bu sistemin QUALIBAT adıyla anılan kurum tarafından yönetildiğini görmekteyiz. Fransa'da bu yöntemin itibar gördüğünü söylemek de mümkündür. Gerçekten de doğalgaz tesisatı kurdurmak isteyenler yapılan teklifler arasından QUALIBAT'nın listesinde yer alan tesisatçıları yeğlemektedirler.

Oysa Tablo 1'de tanıtıldığı gibi Fransa dışında kalan diğer yedi Avrupa ülkesinde doğalgaz tesisatçıların mesleki niteliğe sahip olması zorunlu tutulmaktadır.

Tablo 1 : Avrupa Doğalgaz Tesisatı Piyasasının Durumu ve Doğalgaz Tesisatçılarında Mesleki Nitelik Aranması Özelliği			
AVRUPA ÜLKESİ	MİLYON MÜŞTERİ OLARAK DOĞAL GAZ TESİSATI PİYASASI [KONUTLAR İÇİN]	MESLEKİ NİTELİK ARANMASI ZORUNLU MU?	MESLEKİ NİTELİK ÖZELLİĞİ KİMLER İÇİN ZORUNLU?
ALMANYA	1.903.000	EVET	Tesisat sorumlusu için
BELÇİKA	2.072.000	EVET	Tesisat sorumlusu için
DANİMARKA	144.000	EVET	İşçi için
İSPANYA	2.012.000	EVET	İşçi için
FRANSA	9.044.000	HAYIR	Hiç kimse için
İNGİLTERE	17.548.000	EVET	İşçi için
İTALYA	12.246.000	EVET	Tesisat sorumlusu için
HOLLANDA	5.750.000	EVET	Belirsiz

NOT: Bu tabloda belirtilen sayısal değerler 1991 yılı verilerine ilişkindir.

Almanya, Belçika ve İtalya'da mesleki nitelik aranması tesisat sorumluları için mecburi tutulmakta, Danimarka, İspanya ve İngiltere'de bu mecburiyet tesisatı yapan işçilere yüklenmektedir. İspanya'da tesisat firmasına bağlı işçilerin mesleki bakımdan nitelikli olması zorunlu tutulurken Danimarka'da bu yükümlülük her tip işçilik için şart koşulmaktadır.

ZORUNLU TUTULAN BU MESLEKİ NİTELİĞİN KAPSAMI NEDİR?

ALMANYA'DA ARANILAN MESLEKİ NİTELİĞE İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Mesleki nitelik zorunluluğunun tesisat sorumluları için arandığı Almanya'da bu niteliğin üç yolla elde edilebileceği görülmektedir. Bir doğalgaz tesisatı sorumlusunun mesleki bakımdan nitelikli sayılabilmesi için bu sorumlunun aşağıda açıklanan üç koşuldun birini gerçekleştirmesi gereği vardır.

1. Tesisat sorumlusu GAZ VE SU TESİSATI konularında bir yeterli diplomasına sahip olmalıdır.
2. Tesisat sorumlusunun bir devlet yüksek okulu tarafından verilmiş bir bilim diplomasına sahip olması ve ayrıca gaz ve su kurumu tarafından açılan sınavı kazanması ya da en azından üç yıl süreyle doğalgaz ve su tesisatı alanında fiilen çalışıyor olması gereklidir.
3. Ayrıcalıklı bir uygulama olarak da, tesisat sorumlusunun hem gaz ve su kurumu tarafından açılan sınavı kazanarak bu konularda gerekli bilgilere sahip olduğunu kanıtlaması, hem de en azından üç yıl süreyle bu alanlarda pratik çalışmalar yapıyor olması zorunludur.

Zorunlu olan pratik çalışma formasyonu 3 yıl 6 ay sürmekte, ilk 16 aylık süre sonunda değişik bir eğitim yöntemi uygulanmaktadır. Tesisat sorumluluğunu üstlenecek olan adaylar haftada 12 saat süreyle mesleki çıraklık okulunda ders almakta, 25 saat süreyle de bir yüklenicinin yanında çalışmaya mecbur tutulmaktadır. Adaylara bu formasyon, bu yetiştirme eğitimi sırasında ücret de verilmektedir. Adaylara verilen ücret eğitimin ikinci yılından başlayarak %50 oranında müşteri faturalarına yansıtılmaktadır. Gaz ve su kurumları tarafından verilen bu formasyon eğitimi açılan bir sınavla sonuçlanmakta, bu sınavı kazanan adaylar patronlarının sorumluluğu altında mesleklerini yapabilmeye olanağına kavuşmaktadırlar. Bu eğitimi başaran adayların ustalık okullarına girerek daha yüksek düzeyde formasyon kazanmaları ve böylece ustabaşı unvanını alarak tam sorumluluk üstlenmeleri de mümkün olmaktadır.

İTALYA'DA ARANAN MESLEKİ NİTELİĞE İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Doğalgaz tesisatçılarından mesleki nitelik özelliği aranması İtalya'da da zorunludur. Bu ülkede tesisat sorumlularında aranılan özellikler şunlardır.

1. Özel bir teknik diploma;
2. Genel bir diploma alınmasının ardından doğalgaz tesisatı konusunda bir uzmanlaşma eğitimi ve bunu takiben de kesintisiz olarak en azından 1 yıl süren bir mesleki deneyim;
3. Doğalgaz tesisatı konusunda bir mesleki eğitim ve bunun ardından en azından iki yıllık bir mesleki deneyim;
4. Bir doğalgaz tesisatı şirketinde en azından 3 yıl süreyle çalışmış olmak zorunluluğu.

İtalya'da doğalgaz tesisatı işlerinin yürütülmesini üstlenebilmek için bir tesisat sorumlusunun yukarıda açıklanan bu dört özellikten birine sahip olması gerekmektedir.

İNGİLTERE'DE ARANAN MESLEKİ NİTELİĞE İLİŞKİN ÖZELLİKLER

İngiltere'de zorunlu olarak aranan mesleki nitelik doğalgaz tesisatım bizzat kuran işçileri ilgilendirmekte ve bu kişilerin yetkin, yeterli ve güncel bilgilerle donatımlı ve ayrıca deneyimli olmalarını öngörmektedir.

Isıtma tesisatı teknisyenlerinin formasyon eğitimi İngiltere'de 1992 yılında yenibaştan düzenlenmiştir. 1992 yılından itibaren İngiltere ile Galler ülkesinde her tesisat teknisyeni adayı kısaca NVQ adıyla anılan National Vocational Qualifications kurumu tarafından açılan kursları başarıyla tamamlamakla yükümlüdür. İskoçya'da da benzer bir sistem yürürlüktedir. Kısaca SVQ adıyla anılan Scottish Vocational Qualifications kurumu yapılacak olan tesisat işlerinin güçlüğüyle orantılı olarak her biri ayrı düzeyde olan dört farklı kurs açmakta, ilk iki kursu başarıyla tamamlayan adaylar tesisat işlerinde çalışabilmekte, son iki kursu bitirenler ise ustalık kazanmakta ve bu amaçla bir kadro oluşturabilmektedirler. Ayrıca, meslek kuruluşları tesisatçılara yılda maksimal 15 gün süreyle ısıtma ve havalandırma alanında uzmanlık bilgileri de vermektedir.

İSPANYA'DA ARANAN MESLEKİ NİTELİĞE İLİŞKİN ÖZELLİKLER

İspanya'da tesisatçıların denetimi ve kontrolü doğalgazla ilgili tüm kuruluşları bünyesinde barındıran SEDIGAS isimli örgüt tarafından gerçekleştirilmekte, zorunlu olarak aranan mesleki nitelik özelliği işçileri ilgilendirmekte, bu kişilerin bir diploma sahibi olmaları veya bir yeterlik sınavından geçirilmesi gerekmekte, tesisatçılar dört ayrı kategoriye ayrılmaktadır. Tesisat çalışmaları da gerçekleştirilecek tesisin güçlüğü dikkate alınarak gruplara bölünmekte, bu grupların belirlenmesi işinde gazın basıncı ve cinsi gibi hem gaz yakıtla ilgili özellikler hem de bireysel veya toplu tesisler gibi tesisat özellikleri dikkate alınmaktadır.

BELÇİKA'DA ARANAN MESLEKİ NİTELİĞE İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Tablo 1'de açıklandığı gibi Belçika'da zorunlu mesleki nitelik özelliğinin muhatabı tesisat sorumlusudur. Doğalgaz tesisatçılarının bu açıdan değerlendirilmesi amacıyla sertifika yöntemi uygulanmakta, 50'den az sayıda ücretli personeli bulunan kurumlardan iki sertifika istenmektedir. Bu sertifikalardan biri tesisat bilgilerinin, öteki ise mesleki uygulama deneyiminin kazanıldığını göstermek amacıyla taşımakta, aranan tesisat bilgileri ile mesleki deneyimin düzeyi gerçekleştirilecek olan tesisatın durumuna göre değişmektedir. Seviye tespitinde doğalgazlı bireysel ısıtma tesisleri ayrı, doğalgazlı toplu ısıtma tesisleri ayrı sınıfta değerlendirilmektedir.

DANİMARKA'DA ARANAN MESLEKİ NİTELİĞE İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Danimarka'da tesisat işçilerinin mesleki niteliği kısaca DGP adıyla anılan ve resmi bir gaz kurumu olan Danmarks Gasmateriel Provning kurumu tarafından gerçekleştirilen mesleki eğitimin sonunda verilen bir diploma ile tescil edilmektedir. Tesisatçılar için zorunlu tutulan bu ulusal eğitim yöntemini başarı ile tamamlayan kişilere güçleri 135 (kW) = 116370 (kcal/saat)ten düşük olan doğal gazlı kalorifer tesislerinin kurulması ve güçleri 135 (Kw) = 116370 (kcal/saat)ten büyük olan kalorifer tesislerinin ayarlanması yetkisi verilmekte ve bu yetkiler bir sertifika ile belgelenmektedir.

Danimarka'da değişik iş kollarına formasyon kazandırılması işine büyük bir önem ve öncelik verilmektedir. Ülke yüzeyine dağılmış olan 10 teknik okul ve 2 eğitim merkezinde devamlı olarak kurslar açılmaktadır. Bu kursların içeriği ile kalite standardı aynı olduğu için bu kursları bitirenler mesleki nitelik bakımından aynı seviyede tutulmaktadır. Ayrıca, DPG kurumu ülke çapında verilen eğitimi denetlemekte ve okullarla sıkı şekilde işbirliği yapmaktadır.

HOLLANDA'DA ARANAN MESLEKİ NİTELİĞE İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Hollanda'da bu konuda yürütülmüş olan araştırmalar fazla dağınık olduğu için mesleki nitelik zorunluluğunun kimlerden arandığı konusunda iyice belirgin sonuçların elde edilebilmesi mümkün olamamıştır. Ancak kesin olan bir olgu var ki o da şudur: doğalgaz tesisatçısının yetkili bir okul tarafından verilen bir yetki belgesine sahip olması gerekmektedir.

MESLEKİ NİTELİK BELGESİNE SAHİP OLAN DOĞAL GAZ TESİSATÇILARI AYRICA BİR YETKİ BELGESİ ALMAK ZORUNDA MIDIRLAR?

Fransa'da doğalgaz tesisatı yapan kurumlar için mesleki nitelik özelliği aranmadığı gibi yetki belgesi almak zorunluluğu da yoktur. Yetki belgesi niteliğini taşıyan PGN ve PGP tesisat formları gerçekten de zorunlu olmayan başvurular sonunda elde edilen belgelerden başka şeyler değildir. Doğalgaz tesisatı kurma konusunda bugün beş Avrupa ülkesinde yetki belgesi alınması zorunluluğu vardır (Bakınız; Tablo 2). Bu ülkeler Almanya, İspanya, Hollanda, İngiltere ve İtalya'dır. Son iki ülkenin bu alandaki deneyimleri henüz çok yenidir.

Tablo 2 : Avrupa Ülkelerinde Doğal Gaz Tesisatçıların Yetki Belgesi Alma Zorunluluğuna İlişkin Mukayese Tablosu

ÜLKE	YETKİ BELGESİ ALINMASI ZORUNLU MU?	YETKİ BELGESİ HANGİ KURUMLAR TARAFINDAN VERİLİYOR?	ZORUNLU OLMAYAN YETKİ BELGESİ UYGULAMASI
ALMANYA	EVET	Gaz dağıtım şirketleri tarafından	-
BELÇİKA	BELİRSİZ	-	-
DANİMARKA	BELİRSİZ	-	-
İSPANYA	EVET	Yetkili kurum tarafından	-
FRANSA	HAYIR	-	PGN ve PGP
İNGİLTERE	EVET	Yetkili kurum tarafından	-
İTALYA	EVET	Kamu kurumları tarafından	QUALIGAS
HOLLANDA	EVET	Gaz dağıtım şirketleri tarafından	KKV

NOT: Hollanda'da tüketicilerin kendi tesislerini kendilerinin yaptırma hakları da vardır.

İNGİLTERE'YE İLİŞKİN YETKİ BELGESİ UYGULAMALARI

İngiltere'de yetki belgesi uygulaması 30 Mart 1991 tarihli güvenlik yönetmeliğiyle zorunlu hale getirilmiştir. Ülkede bulunan tüm doğalgaz tesisatçıları kısaca CORGI adıyla anılan Council for Registered Gas Installers kurumuna bağlıdır ve doğalgazla ilgili her türlü işleri yürütmekle görevli olan bu örgütün denetimi altındadır.

İTALYA'YA İLİŞKİN YETKİ BELGESİ UYGULAMALARI

İtalya'da yetki belgesi uygulaması 1990 yılından itibaren çıkarılan yasalar ve tüzüklerle yürürlüğe konulmuştur. Ayrıca, ATIG adıyla anılan İtalyan Teknik Gaz Kurumu 1993 yılında zorunlu olmayan bir yetki belgesi uygulaması önermiştir. Düzgün aralıklarla yapılan denetimler sonunda bu yetki belgesi uygulaması QUALIGAS adı altında bir kalite markasıyla sembolleştirilip somutlaştırılmıştır.

İSPANYA'YA İLİŞKİN YETKİ BELGESİ UYGULAMALARI

Yetki belgesiyle donatımlı olmak zorunluluğu İspanya'da hem tesisatı yapan gerçek kişiler yani tesisatçılar, hem de firmalar için geçerlidir. Ancak bu yöntemin çok sıkı bir şekilde uygulandığını söylemek doğru olmaz. Çünkü yetki belgesi almış olan bazı firmaların bizzat kendileri tarafından yapılmadığı bilinen tesisleri sanki kendileri yapıyor gibi gösterdikleri, yetki belgelerini bu amaçla satışa çıkardıkları da ileri sürülmektedir. İspanya'da dikkati çeken bir başka uygulama daha vardır. Gaz dağıtım şirketleri gerçekte tesisat firmaları tarafından yapılması gereken kendilerine ait tesisat işlerini kendi sorumlulukları altında bizzat kendileri yapmaya yetkili olduğu gibi, bazen de aslında tümüyle tesisatçı firmaları ilgilendiren işlerde müşterinin yararını gözetmek bakımından kendilerini tesisatçı firmaların yerine koyabilmekte ve bu firmalar sorumluluklarını yerine getirmediği ve tesisatın yapımında gecikmeye neden olduğu zaman işi bizzat üstlenebilmektedirler.

HOLLANDA'YA İLİŞKİN YETKİ BELGESİ UYGULAMALARI

Hollanda'da tesisatçılar yetki belgesi yerine geçen bir TESİSAT PERMİSİ'ne sahip olmak zorundadır. Bununla birlikte doğalgaz müşterileri gaz dağıtım şirketlerine başvurup tesisatlarını bizzat yapmaları için izin istemek hakkına sahiptirler. 1992 yılından beri artık zorunlu tutulmayan ve KKV kısa adıyla anılan isteğe bağlı bir yetki belgesi uygulamasının yürürlükte olduğunu da hatırlatmamız gerekir.

YETKİ BELGESİNİN KAPSAMI NEDİR?

FRANSA'YA İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Fransa'da PGN ve PGP adlarıyla anılan ve alınması zorunlu olmayan yetki belgesi yerine geçen tesisat formlarının QUALIBAT veya CIP 28 kalite standartları dikkate alınarak ve QULIGAZ'ın denetimi altında kontroller yapılarak mesleki kuruluşlar tarafından verildiğini bilmekteyiz.

ALMANYA'YA İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Zorunlu yetki belgesi uygulaması gaz dağıtım şirketleri, tesisatçılar ve DVGW teknik kurumu gibi çeşitli örgütlerin ortak çalışması altında tanımlanıp yürütülmekte ve bu çalışmalara bağlı olarak yetki belgesi veren kuruluş sıfatıyla Su ve Gaz Dağıtım Kurumu ile tesisatçı firma arasında bir sözleşme imzalanmaktadır. Her türlü katılma ve ayrılma istemleri taraflardan oluşan bir komisyona bildirilmekte, anlaşmazlık çıkması halinde de bölgesel nitelikli bir komisyona başvurulmaktadır. Bir dağıtım şirketi tarafından verilen yetki belgesi tüm ülke sahasında değil sadece bu şirketin hizmet bölgesi içinde geçerli olmakta ve 5 yıllık süreli olan bu yetki

belgelerinin süresi yeniden uzatılabilmektedir.

İTALYA'YA İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Zorunlu yetki belgesi uygulaması yöntemi kamu kurumları tarafından yürütülmekte ve yapılan kontroller sonunda bir onay belgesi verilmektedir. Öte yandan isteğe bağlı QULIGAS yetki belgesine sahip olan tesisatçıların adı UZMAN YÜKLENİCİLER KÜTÜĞÜ adını taşıyan bir belgeye de kaydedilmektedir.

İSPANYA'YA İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Zorunlu yetki belgesi uygulaması kamu yönetimi tarafından düzenlenmekte, bu amaçla yöresel idareler TESİSATÇI KÜTÜKLERİ tutmaktadır. İspanya'da bu uygulamanın yöresel nitelikli olduğu gözlenmekte, yüklenicilere tüm ülkede 5 yıl süreyle geçerli olan birer TESİSATÇI KARTI verilmektedir. Bu kartı alan gerçek kişilerin ancak bir gaz tesisatı firması yanında çalışabilmesi mümkün olmaktadır.

HOLLANDA'YA İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Zorunlu yetki belgesi uygulaması gaz dağıtım firmalarının ortak çalışmalarıyla yürütülmekte, meslek örgütlerini denetleyen bu firmalar bu denetimler sonunda bir ONAY BELGESİ vermekte, bu tip toplu onay belgesi alamayanlara belirli tip bazı işler için LİSANS BELGESİ verilebilmesi de mümkün olmaktadır.

Zorunlu olmayan KKV yetki belgesi uygulaması daha çok sertifikalı tesisatçılar tarafından benimsenmekte, otokontrol esaslı çalışan bu tip yükleniciler büyük oranda iş yapabilmek olanağını elde edebilmektedirler.

İNGİLTERE'YE İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Zorunlu yetki belgesi verilmesi amacıyla kamu yönetimi tarafından CORGI adıyla bir örgüt oluşturulmuş, bu örgütçe verilen yetki belgelerine dayanılarak yapılan tesislerin ve sorumlu tesisatçıların denetimi esaslı prensip edinilmiştir. Bu amaçla yapılan harcamalar yükleniciden alınmakta, CORGI listesinde yer alınabilmesi amacıyla verilen yetki belgelerinin her yıl yenilenmesi gerekmektedir.

YAPILAN DOĞALGAZ TESİSLERİ KONTROL EDİLMEKTE MİDİR?

Gerçeklenen doğalgaz tesislerinin kontrol edilmesi zorunlu olan ülkelerin listesi Tablo 3'te açıklanmıştır. Bu tabloda kontrol işlemlerinin hangi koşullarda yapıldığı da belirtilmekte, Fransa'da olduğu gibi bir UYGUNLUK SERTİFİKASI'nın aranıp aranmadığı hususunda açıklık getirilmektedir.

ÜLKE	UYGUNLUK SERTİFİKASI ARANMAKTA MIDIR?		TESİSATIN KONTROLÜ ZORUNLU MUDUR?	
	EVET HAYIR	SERTİFİKAYI KİM VERİYOR?	EVET HAYIR	KONTROLÜ KİM YAPIYOR?
ALMANYA	EVET	Tesisatçı ve Baca Temizleme Kurumu	EVET (2)	Baca Temizleme Kurumu
BELÇİKA	EVET	Tesisatçı	HAYIR	-
DANİMARKA	-	-	-	-
İSPANYA	EVET	Tesisatçı	EVET (3)	Gaz dağıtım firması
FRANSA	EVET (1)	Tesisatçı	EVET (4)	QUALIGAZ
İNGİLTERE	-	-	EVET (5)	CORGI
İTALYA	EVET	Tesisatçı	EVET (6)	Belediyeler
HOLLANDA	-	-	HAYIR	-

Tabloya ilişkin açıklamalar

- (1) Ancak yeni tesisat kurulması veya mevcut tesisatın tadilatı halinde sertifika verilmektedir.
- (2) Yapılan ilk kontrol işleminden ayrı olarak tesisatın her yıl yeniden kontrol edilmesi gerekmektedir.
- (3) İlk kontrol işlemi tesisata gaz bağlanmadan önce gerçekleştirilmekte, daha sonra her 4 yılda bir tesisat yeniden kontrol edilmektedir.
- (4) PGN ve PGP Kurumları kontrol dışında tutulmaktadır.
- (5) Sadece örnek tesisat kontrol edilmektedir.
- (6) Kontrol işlemi yapıya iskan izni verilmeden önce gerçekleştirilmelidir.

Bu tablodan ayrı olarak farklı biçimlerde olmakla birlikte yapılan tesislerin kontrol edilmesinin zorunlu tutulduğu iki ülke olan Almanya ve İtalya konusunda ek bazı bilgiler verecek, son olarak da Hollanda'ya ilişkin

uygulamalara deđineceđiz.

ALMANYA'YA İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Tesisatın işletmeye açılıőından dört hafta sonra yanma ürünlerinin tahliyesini sağlayan baca tesisatı ile güçleri 11 (kW)tan büyük olan tüm tesislerde yanma için gerekli atmosfer havasının temin edilmesini sağlayan havalandırma tesisatı bir baca temizleme kurumu tarafından kontrol edilmekte, yapılan denetimin olumsuz sonuç vermesi durumunda tesisatın bu kusurlardan arındırılması için iş sahibine 6 haftalık bir ek süre tanınmaktadır.

Yapılan tadilat işlemlerinin ardından yeni bir kontrol işlemi gerçekleştirilmekte, tesisatta yeniden uygunsuzluk görölmesi halinde baca temizleme firması yetkili makamları uyararak tesisatın kapatılmasını isteye bilmektedir.

Almanya'da bu kontrol işleminin her yıl tekrarlanması zorunluluğu vardır. Baca temizleme kurumu tesisat sahibini 6 ile 8 hafta öncesinden uyarmakta, tesisatın kontrol işlemine hazırlanmasını istemektedir.

İTALYA'YA İLİŞKİN ÖZELLİKLER

30 günlük bir süre içinde bitirilmesi gereken çalışmalar sonunda tesisatçının bir uygunluk belgesi vermesi zorunlu tutulmaktadır. Bu uygunluk belgesi belediyeye verilmekte, yapının iskana açılabilmesi ve tesisatın çalıştırılabilmesi için bu belgenin alınması şart koşulmaktadır.

Tesisatçıların bu hükümleri çiğnemeleri durumunda ise cezai yaptırımlar uygulanmaktadır.

HOLLANDA'YA İLİŞKİN ÖZELLİKLER

Gaz dağıtım firmalarının tesisleri denetleme hakkı bulunmakla birlikte bu firmaların denetim yapmaya zorlanmaları söz konusu olmamaktadır. Bundan dolayı, dağıtım şirketleri arasında uygulama açısından büyük farklılıkların bulunduğu gözlenmektedir.

Gaz tesislerinin KKV adıyla anılan isteğe bağlı yetki belgesi örgütüne kayıtlı olan bir firma tarafından gerçekleştirilmesi halinde gaz dağıtım şirketlerinin işi daha da kolaylaşmaktadır. Bu gibi durumlarda kontrol işlemleri sadece örnek olarak seçilen az sayıda tesis üzerinde uygulanmaktadır.

Tesisatçıların sözleşme hükümlerine uymaması durumunda gaz dağıtım firması cezai yaptırımlar uygulanmasını isteyebilmektedir. Böyle hallerde tesisatçılara ya para cezası verilmekte ya da meslekten geçici veya kesin olarak uzaklaştırma gibi ağır yaptırımlar uygulanabilmektedir.

SON SÖZ

Gümrük Birliđi'ne girmeye hazırlandığımız şu günlerde Türkiye'mizin bu bakımdan da durumunu netleştirmesinde yarar vardır. Doğalgaz tesisleri hangi kriterler ya da hangi ölçütler dikkate alınarak gerçekleştirilmelidir? Bu tesislerin gerçekleştirilmesinden ve çalıştırılmasından kimler sorumlu tutulmalıdır? Doğalgaz tesislerini kuran firmaların ve işçilerin eğitimi, kontrolü ve denetimi nasıl yapılmalıdır? Gerçeklenen doğalgaz tesislerinin periyodik olarak kontrolünden kimler sorumlu olmalıdır? Ve hele hele handiyse hiç önem verilmeyen baca tesislerinin temizlenmesi ve kazan dairelerinin havalandırılması konusunda kimlere nasıl direktifler verilmelidir? Baca temizleme firmalarına yetki verilmesi ve yapılan yeni binalarda gerçekleştirilen bacaların daha proje aşamasında kontrol edilmesi gerekli değil midir?

Son olarak da, gaz dağıtımının sadece BOTAŐ gibi devlet ve İGDAŐ gibi BELEDİYE kurumları aracılığı ile gerçekleştirilmesi ne ölçüde doğrudur? Gaz dağıtımının da serbest rekabete açılması gerekmez mi? soruların yanıt aramaktadır.